

حوزه علمیه یکی از نهادهای علمی و فرهنگی در کشور است که از قدمت بالایی برخوردار است و به‌واسطه اثرگذاری بالایی که دارد مورد دشمنی بیشتری نیز قرار می‌گیرد و همین مسئله سبب می‌شود که صیانت و حفاظت از آن، بیشتر مورد توجه قرار بگیرد. مصاحبه‌ای که می‌خوانید، ماحصل گفت‌وگوی خبرگزاری حوزه‌های علمیه با حجت‌الاسلام والمسلمین کاظم سپاسی آشتیانی، مسئول مرکز امور صیانتی حوزه‌های علمیه است که تقدیم علاقه‌مندان نشریه افق حوزه می‌شود.

آشنایی بیشتر با فعالیت‌های مرکز امور صیانتی حوزه‌های علمیه

گفت‌وگو با حجت‌الاسلام والمسلمین سپاسی، مسئول مرکز امور صیانتی حوزه‌های علمیه

■ **ضمن تشکر از فرصتی که در اختیار رسانه رسمی حوزه قرار دادید، در ابتدا بفرمایید که چرا مرکز امور صیانتی حوزه‌های علمیه تأسیس شد و چه فعالیت‌هایی در این مرکز انجام می‌گیرد؟**

● مرکز امور صیانتی حوزه در گذشته با نام «معاونت آمار و بررسی حوزه‌های علمیه» فعالیت داشته و هدف از تشکیل آن، این بود که اگر آسیب‌هایی متوجه حوزه و یا به‌صورت مشخص متوجه بعضی از اشخاص روحانی و طلبه می‌شود، قبل از اینکه بخواهد به محاکم کشیده شده و یا حد‌گردد، مورد پیگیری و بررسی واقع شده و از بروز آن جلوگیری شود.

بعد از دوره‌ای از فعالیت این معاونت، به مرکز امور صیانتی حوزه تغییر نام داد و از یک جایگاه صرفاً انفعالی به یک جایگاه فعال رسید که باید یک نقش واقعاً فعال صیانتی، هم در رابطه با حوزه، هم در رابطه با کل روحانیت و هم در رابطه با بخش اداری حوزه داشته باشند.

جایگاه صیانت، بیشتر یک جایگاه پیشگیری است تا اینکه درمان باشد؛ البته نقش درمان هم قطعاً وجود دارد؛ ولی آنچه که رسالت این مرکز را خیلی سنگین و حساس می‌کند، این است که باید برنامه‌هایی را در جهت پیشگیری از آسیب‌ها داشته باشد؛ یعنی قبل از اینکه آسیب‌ها ایجاد شوند، باید به استقبال آسیب‌ها برود و نگذارد که آسیب‌ها ایجاد شوند.

طبیعتاً شما توجه دارید که درمان کار واقعاً سختی است؛ اما پیشگیری ولو مفیدتر است؛ ولی خیلی سخت‌تر است؛ یعنی برنامه‌ریزی خیلی دقیق‌تر و مناسب‌تری را می‌طلبد. اما بالاخره ما چاره‌ای نداریم؛ چراکه برای داشتن یک حوزه سالم با بیش از هزار سال فعالیت بزرگان و خون‌دل خوردن آنان، باید مرکزی وجود داشته باشد که بتواند، از این میراث بزرگ صیانت و حفاظت کند. امروز بحث نفوذ مطرح است و ما واقعاً باید برنامه منسجمی در رابطه با نفوذ داشته باشیم.

■ **آیا نفوذ در حوزه وجود دارد؟**

● حوزه حتما در مسیر نفوذ قرار دارد و به‌زودی طرحی را به‌عنوان «اجلاسیه نفوذ در حوزه» به شورای صیانت حوزه تقدیم خواهیم کرد تا بتوانیم، این اجلاسیه را در حوزه برگزار نماییم.

ما در این اجلاسیه به دنبال انتقال اطلاعات موجود از نفوذ، خطرات نفوذ و... بوده و تشریح خواهیم کرد که دشمن چگونه نفوذ خواهد کرد؛ چراکه برخی از افراد تحت نفوذ قرار می‌گیرند و مطلع نمی‌شوند که تحت نفوذ هستند؛ البته ادعا نمی‌کنیم که نفوذ در حوزه زیاد است؛ اما در مسیر آن قرار گرفته‌ایم و امیدواریم که انشاءالله بتوانیم بحث نفوذ را پیگیری کنیم.

■ **به نظر شما آیا دشمن، یک فرد نفوذی به حوزه می‌فرستد یا در همان مسئولانی که در حوزه هستند، نفوذ کرده و کارهایشان را پیش می‌برند؟ یعنی کدام پیرنگ‌تر است؟**

● نمی‌توانم سخن قاطعی در این خصوص بیان کنم؛ اما احساس می‌کنیم، تعداد افرادی که تحت نفوذ قرار بگیرند و خودشان متوجه این موضوع نشوند، بیشتر است؛ البته نباید از دشمن غافل شد. دشمن به هرحال نفوذی‌هایی را هم می‌فرستد و بوده‌اند و ما مهره‌هایی را داریم که لو رفته‌اند؛ ولی شاید دشمن در این قسمت خیلی موفق نبوده است؛ اما اینکه واقعاً تأثیرگذار و تصمیم‌ساز باشد، یعنی آن‌طوری تصمیم بگیریم که دشمن می‌خواهد، باید بگوییم که خطر این مورد خیلی جدی‌تر است و لذا هشدار دادن در این رابطه و هوشیار کردن نهادهای حوزوی، مراکز حوزوی و حوزویون خیلی مهم است که ما واقعاً بتوانیم، به این‌ها با اطلاعات و آمار ثابت کنیم که دشمن دنبال چنین چیزی هست.

■ **در بحث پیشگیری چه کارهایی صورت گرفته است؟**

● همه می‌دانند، آن عواملی که باعث شده، حوزه خیلی در مردم نفوذ کند و واقعاً دارای مقبولیت مردمی باشد که دشمن این سال‌های متمادی نتوانسته است، بین مردم و حوزه علی‌رغم تلاش‌های زیادی که کرده است جدایی ایجاد کند، یک علت این امر، به آن بعد علمی حوزه برمی‌گردد که مردم می‌دانند و درک می‌کنند که یک روحانی وارسته واقعاً عالم است و دوم اینکه می‌فهمند، واقعاً خودساخته است و بحث خودساختگی خیلی مهم است.

سوم هم مردمی بودن روحانیت است؛ یعنی اینکه روحانیت هیچ جایی خودش را از مردم جدا نکرده و امروز هم شما می‌بینید، دشمن خیلی تلاش می‌کند که روحانیت را جدا از مردم نشان دهد؛ ولی موفق نمی‌شود.

در هر سه عامل ما آسیب‌ها و آفت‌هایی داریم که باید بتوانیم آنها را شناسایی و پیشگیری کنیم؛ یعنی اگر واقعاً می‌بینیم، حوزه از جهت علمی دارد دچار

فعالیت ۵۶ هزار

مبلغ اعزامی و بومی

توسط سازمان اوقاف

طی سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۰

امضایی هم نداشته باشد؛ البته اگر یک گزارشی رسید و واقعاً ما بررسی کردیم و به جایی نرسیدیم، هیچ تأثیری در پرونده ندارد؛ ولی قطعاً اگر گزارش به اینجا برسد، بررسی خواهد شد و تا آنجایی که ما بتوانیم، حل می‌کنیم و آن قسمتی که واقعاً ما نتوانیم حل کنیم، علی‌القاعده به دادرس‌ای ویژه روحانیت ارجاع می‌دهیم که آن آقایان بقیه کار را ادامه می‌دهند و حل می‌کنند.

مدیریت دوم، «مدیریت گزینش و استعلامات» است. گزینش در این مدیریت، مربوط به گزینش طلاب جدیدالورود، کارمندان و با اساتیدی است که می‌خواهند، در حوزه جذب شوند.

مرحله اول گزینش و کارهای صیانتی، در این مرکز انجام می‌پذیرد و در استعلامات نیز مطلع هستید که بالاخره با وزارتخانه‌ها و نهادهای گوناگونی که طلاب و روحانیون در آنها مشغول به خدمت هستند، تعامل داریم و استعلامات این عزیزان از ما گرفته می‌شود؛ به این معنا که مرجع اصلی استعلامات در رابطه با روحانیت، مرکز امور صیانتی حوزه است. حجم واقعاً بالایی از مراجعه به مرکز وجود داشته است؛ اما چون همیشه ساکت بوده‌ایم، کارکردهای ما خیلی روشن نیست که چه فعالیت عظیمی در این مرکز در حال انجام است.

درباره انتخابات مجلس شورای اسلامی، خبرگان رهبری، ریاست جمهوری و... نیز از مرکز امور صیانتی حوزه استعلام گرفته می‌شود و ما باید به استعلامات مربوط به طلاب و روحانیون پاسخ دهیم و نظر خود را اعلام نماییم. این در گذشته زمان می‌برد و گاهی شش، هفت ماه و یا گاهی یک سال طول می‌کشید؛ ولی الآن ما تقریباً آن را با استفاده از برنامه‌های هوشمند و سازمان‌یافته و استفاده از فن‌آوری توانسته‌ایم، به‌روز کنیم؛ البته اگر مسئله‌ای بوده و نتوانسته‌ایم به‌روز جواب دهیم، به‌خاطر استعلامی است که ما باید از نهاد دیگری بگیریم که گاهی ممکن است، طول بکشد.

یک کارویژه‌ای که از سال گذشته در رابطه با گزینش طلبه‌ها، شروع کردیم، بحث تحقیقات میدانی است. تا سال گذشته تحقیقات به‌صورت میدانی انجام نمی‌شد و خود این، یک نقطه آسیب برای ما بود که گاهی مثلاً یک جدیدالورودی وارد می‌شد که اگر ما یک مقدار در مورد او تحقیق می‌کردیم، در حوزه پذیرفته نمی‌شد و به وجهه روحانیت آسیب نمی‌زد و مجبور به اخراج و یا رد می‌شدیم؛ اما در یک سال گذشته، با تحقیقات میدانی حساب‌شده‌تری وارد عمل شده‌ایم تا نیروهای مناسب‌تر، با استدادر و با سلامت و آمادگی بیشتر وارد حوزه شوند که ما یک مدتی هزینه نکنیم و بعد بخواهیم، دوباره با آسیب فراوان او را اخراج کنیم و برای خود آن فرد هم، خیلی مناسب نیست. ما سال‌های آینده نمود این را در خروجی‌هایمان حتماً خواهیم دید که خیلی مناسب‌تر خواهد بود و تعداد آسیب‌دیده‌های ما کمتر خواهد شد؛ چون ما در بررسی‌هایی که روی پرونده‌های موجود در اینجا داریم، به این رسید‌ایم که اگر ما با استفاده از علم روز یک مقدار دقیق‌تر بررسی می‌کردیم و خیلی سنتی عمل نمی‌کردیم، آسیب‌ها کمتر می‌شد.

مدیریت سوم، «مدیریت حفاظت» است که یکی از بخش‌های آن، حفاظت فیزیکی از مدارس علمیه سراسر کشور است که از نقاط آسیب‌پذیر این مدارس بکاهیم و بتوانیم، به‌صورت الکترونیکی، نظارت بهتری بر مدارس علمیه داشته باشیم.

امروز تیم‌های ما در کشور مشغول به فعالیت هستند که ارزیابی مناسبی از وضعیت موجود مدارس علمیه داشته باشیم و انشاءالله بتوانیم با حمایت شورای عالی و مدیر حوزه‌های علمیه و ارزیابی و نظارت منابع انسانی، این کار حفاظت فیزیکی را تکمیل کنیم و جلوی خیلی از آسیب‌ها همین‌جا گرفته می‌شود. هرچه نظارت ما دقیق‌تر باشد، علی‌القاعده کارکرد ما بالا می‌رود. در بحث برنامه‌های حفاظتی، کارهای مناسب و بزرگی صورت گرفته که به‌دلیل مجرمانه بودن، امکان بازگو کردن آن نیست.

مدیریت چهارم، «مدیریت مطالعات و پیشگیری» است که این بخش در حقیقت، مغز متفکر این مرکز را تشکیل می‌دهد تا بتواند منجر به آسیب‌شناسی پیشگیرانه شود؛ البته این مدیریت آن چنان فعال نبود؛ اما با پیشنهاد آیت‌الله اعرافی، راهکارهایی ارائه شد تا بتوانیم به پویایی مناسبی در این مدیریت برسیم.

کارکرد دیگر این مدیریت آن است که از پرونده‌هایی که در اینجا تشکیل می‌دهیم، باید بتواند فرآورده‌ای به حوزه تحویل بدهد؛ یعنی باید بتواند نقطه آسیب را با حساب و کتاب و با مدرک و دلیل شناساند و راهکار رفع آن را هم بیان کند.

در این راستا تاکنون سه بولتن با موضوع خانواده، اندیشه‌های انحرافی و... بر اساس آمار و اطلاعات آماده کرده‌ام و استان به استان، مورد بررسی قرار گرفته است و راهکارهای حل مشکلات نیز ارائه شده است.

البته غیر از این چهار مدیریت موجود، «مدیریت صیانت اداری و حقوقی» را هم ارائه نموده‌ایم تا بتوانیم در مباحث حقوقی نیز، ورود کرده و رسیدگی مناسبی داشته باشیم.

■ **در حال حاضر کانال‌هایی در فضای مجازی از سوی برخی حوزویان راه‌اندازی شده که برخی از آن‌ها تفرکاتی را منتقل می‌کنند که ضررشان بیشتر از سودشان است؛ آیا مرکز امور صیانتی در این موارد هم ورود می‌کند؟**

- با کمک حجت‌الاسلام والمسلمین برته، مسئول مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه‌های علمیه، برنامه‌ریزی‌هایی داشته‌ایم.

یکی از برنامه‌ها این بود که کانال‌هایی که قصد دارند، با عنوان حوزه فعالیت داشته باشند، سازماندهی شوند و با مجوزی که از سوی حوزه ارائه می‌شود، بتوانند فعالیت کنند؛ البته این موضوع، نیازمند هماهنگی‌هایی در بیرون از حوزه است که حاج آقای برته پیگیر این موضوع هستند و انشاءالله اگر به نتیجه برسند، می‌تواند یک جایگاه حقوقی مناسب پیدا کند و جلوی مشکلات گرفته شود.

■ **در پایان ضمن تشکر از فرصتی که در اختیار ما قرار دادید، اگر نکته‌ای باقی‌مانده، بفرمایید.**

- بنده هم از شما تشکر می‌کنم و از مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه‌های علمیه که واقعاً رسالت سنگین و حساسی را بر دوش دارد، تقدیر و تشکر دارم. خوشبختانه تعامل جدی و مناسبی با این مرکز داریم و از رصدهایی که در این مرکز انجام می‌شود، استفاده می‌کنیم و تبادل اطلاعات مناسبی بین این دو مرکز صورت می‌گیرد که می‌تواند، پدیده مبارکی برای حوزه باشد.

شیوع کرونا طی دو سال اخیر، بقاع متبرکه و مساجد با تعطیلی روبه‌رو بودند، گفت: به این ترتیب فضای تبلیغی هم با محدودیت مواجه شد و اگر توجه مدیران سازمان اوقاف و تلاش جهادی مبلغان و خانواده‌هایشان نبود، نمی‌توانستیم بار تبلیغ را از زمین بلند کنیم.

وی ادامه داد: اسفند ۱۳۹۸ بیماری کرونا در ایران شیوع پیدا کرد و متعاقب آن طرح آرامش بهاری نوروز ۹۹ هم برگزار نشد؛ ولی طرح ضیافت الهی با همه محدودیت‌ها، با رعایت تمامی دستورالعمل‌های بهداشتی اجرایی شد و امروز هم، افتخار می‌کنیم که طی دو سال اخیر، مناسبیتی نداشتیم که توفیق کار تبلیغی در آن از مجموعه سازمان

فرزانگان

شیخ لطف‌الله

أسکی مازندرانی

- وفات:** ۱۳۱۱ قمری

- استادیت:** شیخ محمدابراهیم کلیاسی، شیخ محمدحسن

نجفی صاحب جواهر، شیخ محمد کاشف‌الغطاء، شیخ انصاری.

- شاگردان:** سیدعبدالحسین لاری، سیدابوتراب خوانساری و...

- تألیفات:** ایضاح‌المضامین و...

- تولد و تحصیل**

علامه شیخ لطف‌الله اسکی مازندرانی، از دانشمندان بزرگ شیعه و از فقیهان توانای ایرانی ساکن عراق، عالمی زاهد بود که در نیمه اول قرن سیزدهم، در روستایی به‌نام آسک از توابع لاریجان آمل به دنیا آمد. تحصیلات مقدماتی را در همان‌جا آموخت و سپس جهت ادامه تحصیل رهسپار حوزه علمیه اصفهان شد. آن‌گاه جهت تکمیل و عمق بخشیدن به معلومات راهی نجف اشرف شد و در محضر فرزنانگان نامدار، زانوی علم و ادب بر زمین زد و از آن بزرگواران بهره‌های علمی فراوانی برد.

- شاگردان**

شهرت شیخ لطف‌الله مازندرانی بیشتر به تدریس فقه و اصول و به‌ویژه اصول فقه است. حوزه درس او در دهه اول قرن چهاردهم بعد از آیات عظام: میرزا حبیب‌الله رشتی ^(رحمته‌الله علیه) و آخوند خراسانی ^(رحمته‌الله علیه) جزء مطرح‌ترین دروس نجف بود. در تراجم، اسامی بیش از ۴۰ نفر از شاگردان ایشان که از مجتهدین و مراجع تقلید زمان خود بودند، ذکر شده است.

- تألیفات**

۱. ایضاح‌المضامین؛ حاشیه بر قوانین‌الاصول میرزای قمی؛

۲. شرح فوائدالانسداد (شرح رسائل شیخ انصاری ^(رحمته‌الله علیه))؛

۳. شرح قواعدالاحکام علامه حلی ^(رحمته‌الله علیه)؛

۴. الفوائدالغریبه (اصول)؛

۵. الفوائدالغریبه (فقه)؛

۶. الماهوتیه؛

۷. رساله علمیه (عربی).

- سنت حسنه پیاده‌روی**

او از بنیان‌گذاران زیارت کربلای معلی به‌صورت پیاده‌روی است که در قرن سیزدهم و ابتدای چهاردهم هجری در بین علمای نجف رایج شد که به‌صورت پیاده از نجف به کربلا رفته و مرقد سیدالشهدا ^(علیه‌السلام) را زیارت کنند. این رسم، بعدها در سایر نقاط عراق نیز صورت گرفت که الحمدلله تا زمان ما نیز ادامه دارد. این رسم نیکو و پرثواب را دو تن از علمای بزرگ؛ یعنی شیخ لطف‌الله مازندرانی و ملاعلی خلیلی تهرانی بنیان گذاردند.

- زهد و قناعت**

شیخ لطف‌الله مازندرانی انسانی قانع و زاهد بود. به هیچ‌وجه به مال دنیا وابسته نبود و زندگی‌اش با سختی بسیار می‌گذشت. او در اواخر زندگی‌اش با اینکه سال‌ها مرجع تقلید بود، هنوز خانه مستقل نداشت. او انسانی آزاده و بی‌دعا بود و به همان کارهای علمی خود دل‌خوش بود. در مسجد خضرا تدریس می‌کرد و نیز در حرم مطهر امیرالمؤمنین ^(علیه‌السلام) اقامه جماعت می‌کرد.

- رحلت**

شیخ لطف‌الله مازندرانی که از دیدگاه بزرگان، عالمی محقق، مدقق، فقیه متقی و باورع، مدرس بزرگ، پرهیزگار و اهل جهاد با نفس، محبوب قلوب مردم و از اکابر فقهاء بود، در سال ۱۳۱۱ قمری در نجف اشرف رحلت کرده و در حرم مطهر علوی ^(علیه‌السلام) به خاک سپرده شد.

میرزا:گلشن ابرار، ج ۱۳، ص ۳۲۴ - ۳۱۱: نقباء البشر، ج ۵، ص ۹۳؛ احتجاج:گلشن ابرار، ج ۱۳، ص ۳۲۴ - ۳۱۱: نقباء البشر، ج ۵، ص ۹۳؛ احسن‌الودیعه محمدمهدی موسوی اصفهانی، ج ۲، ص ۱۷.

به‌همت ستاد راهبری امر به معروف و نهی از منکر حوزه‌های علمیه و مجمع ملی فعالان امر به معروف و نهی از منکر

دوره مجازی بیان آموزش

امر به معروف و نهی از منکر

ویژه مبلغان دهه محرم برگزار می‌شود

دوره مجازی بیان آموزش امر به معروف و نهی از منکر، ویژه مبلغان دهه محرم ۱۰ تا ۳۱ تیر ۱۴۰۱ به‌صورت رایگان و با ارائه محتوای تبلیغی محرم برگزار می‌شود.

به گزارش خبرگزاری حوزه، به‌همت ستاد راهبری امر به معروف و نهی از منکر حوزه‌های علمیه و مجمع ملی فعالان امر به معروف و نهی از منکر، دوره مجازی بیان آموزش امر به معروف و نهی از منکر، ویژه مبلغان دهه محرم ۱۰ تا ۳۱ تیر ۱۴۰۱ به‌مدت ۲۲ روز و هر روز ۲۰ دقیقه به‌صورت کاملاً رایگان و با ارائه محتوای تبلیغی محرم برگزار می‌شود.

ثبت‌نام تا ۸ تیرماه از طریق سایت ehyagari.com امکان‌پذیر است. برای کسب اطلاعات بیشتر، به آیدی Ehyaganar۲ در پیمان‌رسان اپتا پیام ارسال شود.

اوقاف سلب شده باشد.

حجت‌الاسلام شفیع‌زاده با اشاره به برخی برنامه‌های تبلیغی سازمان اوقاف، به عملکرد این سازمان در زمینه اعزام مبلغان دینی اشاره و ابراز کرد: از سال ۱۳۹۷ تا پایان سال ۱۴۰۰، ۲۱ هزار و ۵۰۰ نفر از قم با مدیریت، جانمایی و ارزیابی عملکرد به مناطق مختلف کشور اعزام شدند. وی گفت: همچنین طی این مدت، ۳۴ هزار و ۴۰۰ نفر مبلغ بومی هم، از سوی سازمان اوقاف و امور خیریه به‌کار گرفته شدند. گفتنی است، در پایان این مراسم، از همسران سرگروه‌ها و معاونان تبلیغی اعزام مبلغ سازمان اوقاف و امور خیریه تجلیل شد.